

2026KO IKUSGAITASUN
BISEXUALAREN EGUNEKO ADIERAZPENA

**EXISTITZEN
GARA, EUSTEN
GOAZ:**

**EGITURAZKO
EZABAKETAREN
ETA BIFOBIAREN
AURKA**

Komunikabideetan eta fikzioan azkenaldian gora egin du pertsona bisexualen eta plurisexualen ikusgaitasunak, baina oraindik argi-urtetara gaude ordezkartza bidezko, askotariko nola aurreiritzik gabea izango den batetik. Hiru hamarkada geroago, gure gainean eraikitako estigmak, irauteaz gain, sofistikatu eta larriagotu egin dira esparru askotan. **Estigma ez da iritzi deseroso soil bat: gure osotasuna eta izateko askatasuna egunero urratzen duen indarkeria egiturazko eta sistematiko baten ageriko sintoma bat da, izan.**

FELGTBI+ erakundearen 2025eko Gorrotoaren Egoera txostenaren arabera, pertsona bisexualen %25ek baino gehiagok diskriminazioa pairatzen du modu errepikakorrean, eta ehuneko kezkarri batek jazarpena, isolamendua edo indarkeria hitzezko nola fisikoa jasaten du. Bifobia ez da abstrakzio bat, gure bizitzako esparru guztiak zeharkatzen dituen egunerokotasuneko indarkerietan gorpuzten da, hala nola:

- **Biktimen hipersexualizazioa eta erruduntzea:** Izaki hipersexualtzat edo “promiskuotzat” jotzen gaituen aurreiritzi sexistak eraso sexualak legitimatzen dituen kultura bat sustatzen du. Biktima diren bisexualak epaituak dira, ezbaian jartzen dituzte eta, are, eurei leporatzen zaie beren orientazioa azaltze hutsagatik jasotako erasoaren erantzukizuna, norberatasuna adieraztea gehiegikeriarako gonbidapen inplizitua balitz bezala.
- **Ikusezintasun juridikoa eta asiloa ukatzea:** Legeriak eta erakundeek ez ikusiarena egiten dute gure errealitateen espezifikotasunaren aurrean. Gureganako eraso edo diskriminazio oro homofobiaren aterpe generikoaren azpian sinplifikatzen dute, oker askorik sinplifikatu ere, bifobiaren berezko izaera ezabatuz. Nazioarte mailan, itsutasun hori suntsitzailea da: asiloa edo nazioarteko babesa eskatzen duten bi+ pertsonen ukatu egiten zaie sistematikoki aterpea beren orientazioak heterosexual modura bizitzeko “aukera” ematen omen dien aitzakia zitalarekin, bizitza bete baterako eskubidea kapritxo huts batera murrizten dutelarik.
- **Familien eta hazkuntzaren deslegitimazioa:** Etengabe baliogabetzen dizkigute ama, aita eta guraso gisara ditugun gure gaitasunak. Bisexualitateak zainketarako desgaitu egiten duela onartzen da inolako arrazoirik gabe, eta gure seme-alabei giro seguru eta afektiboetan laguntzeko aitortza soziala ukatzen digute. Zainketarako gure gaitasunen etengabeko deslegitimazioa pairatzen dugu. Gainera, gure orientazioa jakin gabe gure seme-alabekin ikusten gaituztenean, orientazio hori gure bikotekideen eta hautemandako gure generoaren arabera ondorioztatzen dute, aurretiazko ezabaketa bat eginez ama, aita edo guraso izan ahal izateko dugun gaitasunari buruzko indarkeriaren aurretik.
- **Indarkeria bikotearengan eta kontrol-dinamikak:** Bisexualitatea monogamiarekin edo bikotekidearekin akordioak izateko gaitasunarekin bateragarria ez denaren uste faltsuak etengabeko susmopean jartzen ditu pertsona horiek. Harreman oro, edozein motakoa izanik ere, balizko desleialtasun gisara ikus daiteke. Mesfidantzako narratiba horrek kontrol-dinamiken, jelosien, isolamenduaren eta genero-indarkeriaren biktimak izatea errazten du, batik bat, genero-joera femeninoa duten emakume eta pertsona ez-bitarren.
- **Patologizazio instituzionala eta buruko osasunarentzako kalteak:** Osasun-sistemak diskriminatu egiten gaitu eta aparatu psikiatrikoa tematurik dago gu patologizatzen, traumak edo buruko gaixotasunak dituzten pertsonak bagina bezala tratatzen gaituzte-eta. Indarkeria

instituzional horren proba bat agerira atera da ikusi denean Madrileko Erkidegoak 2005ean egindako Mugako Nortasunaren Nahasmenduari (MNN) buruzko osasun-gida bat izan duela esekita 20 urte baino gehiagoz bere web-orri ofizialean, zeinean hitzez hitz *“nahasmendu sexuala (adibidez, bisexualitatea)”* hartzen baitzen buruko nahasmendu horren sintometako bat, sistematikoki psikiatriaren adarrera bideratzen gintuztela gure orientazio soilarengatik. Administrazio Publikoetatik bertatik anomaliatzat edo “normala ez den zerbait” en modura sailkatze horrek indartu egiten du mediku-diskriminazioa eta modu larrian eragiten gure kolektiboaren buruko osasunean. Datuek antsietate- eta depresio-maila neurrigabeak erakusten dituzte, eta %37,15 larri bat erakusten dute ideiatze edo saiakera suizidetan gizonetako bisexualen kasuan, etengabeko ezabatze eta ikusezintasun horren ondorioz.

- **Bi+ ezabaketa genero-identitatearen arabera:** Uko egiten diogu pertsona transak, bisexualak, ez-bitarrak, intersexualak edo asexualak ere bi+ pertsonak direla edo izan daitezkeela dioen sinplifikazioari. Bateratze horiek ezkutatu gero, nortasuna zatikatu egiten da. Pertsona ez-bitarra eta, aldi berean, bi+ izateak, adibidez, estigma bikoitzari aurre egin behar izatea dakar, non ez den ez genero-identitatea ulertzen, ez sexu-orientazioa errespetatzen, eta non askatasunez bizitzeko funtsezko eskubidea itotzen den. Azterlan batzuen arabera, pertsona trans helduen %50 eta %53 bitarteko batek bi+ orientazioetako baten barruan kokatzen dute beren burua, eta hori ezin dugu ahaztu.
- **Estigmaren jatorri patriarkala eta autokritikaren premia:** Aurreiritzi, mito eta indarkeria horiek guztiak ez dira hutsetik sortzen; gizonetako, emakumezko zein pertsona ez-bitar bi+ direnei eragiten dien zapalkuntza-sistema matxista eta patriarkal baten ondorio zuzena dira. Matxismoak du desirak etiketatzeko, kontrolatzeko, hipersexualizatzeko eta hierarkizatzeko beharra, arau monosexual eta zisheteropatriarkalaren izenean. LGBTBI+ kolektiboak berak ez badu egiten autokritika- eta deseraikitze-ariketa zintzo bat patroia matxista horiek beren barne-dinamiketan era akritikoan nola erreproduzitzen diren ikusteko, estigma ezingo da desagerrarazi. Mugimenduaren barruan inertzia patriarkalak mantentzeak, kolektiboaren ahultzea eragiteaz gain, betekotu egiten du bi+ identitateen gaineko zapalkuntza eta blokeatu egiten du sexu- eta genero-askapenerako edozein borrokaren egiazko aurrerapena.
- **Esklusio endogamikoa eta ezabaketa LGBTBI+ kolektiboaren beraren barruan:** Gure bizitzetako paradoxa biolentoa da babesteko eta elkarri laguntzeko guneak izan behar liratekeenak, sarritan, etsaizko giro batean bihurtzen direla bi+ pertsonentzat. Dinamiken instrumentalizazioak eta berrikuspen faltak, esaterako ukatu egiten gaituzten siglen izenean (FLINTA, adibidez) espazioak katalogatzeko dagoen joerak, ikusezin bihurtu eta baztertu egiten dituzte bi+ diren emakumezkoak, transak eta pertsona ez-bitarrak. Gure bizipenei buruz nahita egindako ezabatze sistematiko bat jasaten ari gara: emakumezko bisexualen lesbiana etiketa eransten zaie derrigorrez, itxuraz “inklusibitatea” bultzatzen delakoan. Horrek, ordea, bizipen plurisexualaren berezitasuna desagitea besterik ez dakar, eta gu logika monosexual baten barruan kokatzea, uneko bikotekidearen generoaren arabera. Bi+ gizonetakoengan, berriz, bifobia eta plumofobia krudelagoak dira oraindik. Aurreiritzi bat da nagusi, zeinaren arabera pertsona horiek “ukapen edo onarpen fasean diren pertsona gai” gisa epaitzen diren, haien desira baliogabetuz eta era bikoitzean zigortuz rol soilki aktiboa hartzen ez dutenak, eta krudelkiago ezbaian jarrita harreman sexualetan rol pasiboa edo

moldakorra erakusten dutenak. Kolektiboaren barruan gertatzen den arbuiatze horrek areagotu egiten du bi+ kolektiboaren babesgabezia eta isolamendua.

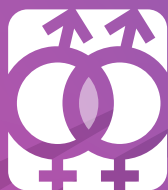
Argi utzi nahi dugu: **bifobia ez da homofobiaren bertsio "leun" edo "eztitsu" bat**, geure genero bereko pertsona bati eskutik emanda goazenean bakarrik itzartzen dena. Bifobia sakonki errotuta dagoen indarkeria berariazko nola bereizi bat da, marjinatu, patologizatu, gaixotu, isolatu eta hil egiten gaituena.

Horregatik guztiagatik, hau eskatzen dugu:

1. **Erreparazio historiko eta instituzionala:** Gida sanitario, mediko eta psikiatrikoetan guri buruzko patologizazio mota oro berehala etetea, eta plurisexualitateak buruko nahasmenduekin lotzen dituen edozein arrasto arauzko edo ofizial behin betiko eta aitzakiarik gabe ezabatzea.
2. **Berariazko aitortza juridikoa:** Bifobia eta bi+ orientazioak gorroto-delituen aurrean eta asilo politikoaren protokoloetan arauz babestuta egongo diren kategorietan formalki sartzea.
3. **LGTBI+ komunitatean ezabaketa eta diskriminazioa desagertzea:** LGTBI+ espazioetan berrikuspen sakona egin behar da gune egiazki seguruak, hain zuzen monosexismoaren erreproduzitzaileak ez direnak, izan daitezela bermatzeko.
4. **Ikusgaitasun duina, estereotipoetatik aske izango dena:** Gure bizitzen konplexutasuna zein aniztasuna errespetatuko duen errepresentazio mediatiko eta kulturala, bizitza errealean indarkeriak erreproduzitzen laguntzen duten estereotipo negatibora, klixera edo edozein estigma murriztuko ez gaituena.

Ez dugu indarkeria eta estigma gehiagorik onartuko! Bi+ iraultzaren garaia da!

www.felgtbi.org

FELGTBI+

Federación Estatal de Lesbianas, Gais,
Trans, Bisexuales, Intersexuales y más